

Literaturia 2012

Curator: Stefan Nieuwenhuis, Buro05

Vrijdag 17 augustus: Buddy Wakefield

De Amerikaanse performer Buddy Wakefield (1974) verkocht in 2001 alles wat hij bezat, of hij gaf het weg, om in zijn Honda Civic door de States te touren. Hij werkte onder andere als straatveger, barkeeper en in een snoepfabriek. En dat alles om zijn grote passie te kunnen financieren: het schrijven van rake poëzie. Zijn offers waren niet voor niets: hij won zowel in 2004 als in 2005 het Wereldkampioenschap Poetry Slam. Zijn poëzie kenmerkt zich door humor en scherpe observaties. Wakefield staat garant voor een zinderende performance in de beste slamtraditie. In de Verenigde Staten tourt hij met folkzangeres Ani DiFranco, maar op Noorderzon hebben we hem lekker voor onszelf.

Vrijdag 17 augustus: A.H.J. Dautzenberg en Joubert Pignon

A.H.J. Dautzenberg werd op 13 december 1967 geboren in de Vroedvrouwenschool van Heerlen. Hij groeide samen op met zijn tweelingbroer in Schaesberg en woont nu in Tilburg-Noord. Zijn nieuwe roman *Extra Tijd*, die in september bij Atlas-Contact verschijnt, wordt gepresenteerd tijdens Literaturia. Om die feestelijke reden komt A.H.J. niet alleen. Collega Joubert Pignon schrijft zo kort mogelijke verhalen, die eerder zijn gepubliceerd in Kort verhaal en Torpedo. Overdag werkt Pignon in een dierenwinkel. Zijn bio vermeldt verder dat hij een vriendin heeft en een konijn. In oktober verschijnt zijn debuut *Er gebeurde o.a. niets* bij Atlas Contact. Tijdens Noorderzon zullen “deze twee volledig op elkaar ingespeelde rasartiesten een wervelende literaire voorleesshow geven waarbij het publiek heen en wordt geslingerd tussen emoties”. Waarvan akte.

Zaterdag 18 augustus: Ontmoet een Vlaamse dichter

Zoals ieder jaar nodigt Literaturia een Vlaamse dichter uit, die met drie zelfgekozen collega's naar Literaturia afreist. Na Stijn Vranken en Maarten Inghels is het dit jaar de beurt aan de Gentse dichter Bob Minne, die bekend is als organisator van de festivals Zaradi Tebe en Het grootste gedeelte schreven we samen in bed. Hij komt naar Noorderzon met de volgende Gentse dichters: de bijzonder charmante Marie Follebout, die één van de oprichters is van het Gentse dichterscollectief De Wolven van La Mancha, Philip Volckaert die poëzie en zenuwen combineert tot een explosieve cocktail van postmoderne oerkreten en Bardthesque, frontman van de Gentse poëzieband Ten Adem die solo theater in zijn poëzie verpakt. Gezamenlijk heten ze u van harte welkom, dus ontmoet vooral eens deze Vlaamse dichters.

Zaterdag 18 augustus: Guard Avant - Hoe begeerte autoriteit mismeestert

Stel je voor: je bent met je lief, kinderen, ouders op stap en je wordt zonder reden tegengehouden door vijf autoritaire figuren in uniform. Ze belemmeren niet alleen de doorgang, maar treden binnen in je persoonlijke ruimte, intimideren en fouilleren er op los. Laat je dit zomaar gebeuren? Guard Avant, bestaande uit de acteurs Benjamin Vanrysselberghe, Naomi Ruffé, Maité Carpentier, Aline Venken, Bibit De Laere, Deborah Vereecke en Bob Minne, voelt op een poëtische en ludieke manier de autoriteit aan de tand en schuwt daarbij de passionele en lieflijke scènes niet. Omdat nu eenmaal niet alles rijmt.

Zondag 19 augustus: Peter Delpout - Filmsyntheses: pleidooi voor het treuzelen

In elk filmarchief slingeren korte stukjes film rond waarvan niemand weet waar ze vandaan komen. Deze filmsnippers zijn als een verscheurde brief waarvan slechts een paar stukjes zijn bewaard: een schatkamer voor de verbeelding.

Filmmaker en found footage-kenner Peter Delpout onderzoekt naar welk verhaal deze beelden uit de vuilnisbak van het archief hem leiden, en laat zijn toehoorders meekijken. Alleen de treuzelende kijker kan die verhalen ontdekken, luidt zijn conclusie. Daarmee vormt deze lezing een illustratie van Delpouts essaybundel *Een pleidooi voor het treuzelen* (2011, uitgeverij Augustus), waarin hij de lezer meeneemt op zijn verkenningstochten door de wereld van de beeldende kunst en film.

Peter Delpout is filmmaker en schrijver. Na de lezing gaat Peter Delpout in gesprek met interviewer en cultuurhistoricus Hein Braaksma, waarbij het publiek actief wordt betrokken.

Deze lezing is ontwikkeld in samenwerking met EYE Amsterdam.

Maandag 20 augustus: Annemarie de Gee - Kamermensen

Kamermensen is de theatervoorstelling van het gelijknamige prozadebuut van theatermaker Annemarie de Gee, waarin zij in zestien verhalen de gebeurtenissen in een hotelkamer beschrijft: de vrouw die nog één laatste feest viert voordat ze sterft, de drie volwassen broers die Twister spelen met hun stokoude moeder, een afgetreden politiek leider die zich laat vermaken door Poolse hoeren. Iedere ochtend zorgt het kamermeisje ervoor dat de kleurige bloemetjessprei weer op het bed ligt.

Kamermensen is een dromerig verhaalmozaïek over de schaduwkanten van de mens. In een theatrale setting gaat Annemarie de Gee (25) de strijd aan met haar personages en leest ze voor uit haar werk. In september 2012 verschijnt haar verhalenbundel Kamermensen bij Atlas Contact.

Maandag 20 augustus: Oog Op Nederland

“Nederland behoort tot de mooiste landen ter wereld. Toch lijkt niet iedereen het hier mee eens te zijn en zeker de Nederlanders zelf niet. Dit is eeuwig zonde”, aldus het persbericht van Oog Op Nederland. Het sympathiekste Groningse tijdschrift over Nederland in al haar dimensies heeft inmiddels naam gemaakt met twee excellente uitgaven en op Noorderzon komt daar een derde bij, niet geheel toevallig ‘nummer 3’ geheten. De presentatie is in stijl en bovendien een letterlijke vertaling van magazine naar podium. Verwacht troostende kunst in de openbare ruimte, poezenpost, haiku’s over de stand van zaken, live strips en onder andere motorvreugde. Goed nieuws voor mensen die twifelen: alle bezoekers ontvangen het derde nummer van Oog Op Nederland gratis tijdens de presentatie. Als tegemoetkoming in de crisis, waarin ook ons prachtige Nederland verzeild is geraakt.

Dinsdag 21 augustus: NoorderZlam, voorronde NK Poetryslam

Na vier jaar is de altijd drukbezochte NoorderZlam niet meer weg te denken van Literaturia. De Noord-Nederlandse voorronde van de NK Poetryslam heeft ook dit jaar weer een sterke line-up: acht Nederlandse en Vlaamse slammers en podiumdichters gaan de strijd aan met elkaar om uit te maken wie zich in december mag opmaken voor de eindstrijd om het Nederlands Kampioenschap Poetry Slam 2012. Het publiek heeft daarbij een doorslaggevende stem: zij bepalen per ronde wie er doorgaat. Samen met de juryleden Luuk Verpaalen en Jim Rotteveel worden uiteindelijk de finalisten gekozen en dan begint de strijd pas echt. Met Janneke Rinzema, Carla Kayiba, Muna Shirwa, Gino van Weenen, Erika de Stercke, Juan-Carlos Goilo, Jee Kast en Meliza de Vries.

Woensdag 22 augustus: De Jagers (Renske Jonkman, Eva Meijer, Sterre van Rossem, Delphine Lecompte en Flux) - Thanatos & Eros

Een pianiste en vier jagers betreden tezamen het strijdtoneel van de woensdagavond. In twee voorstellingen verkennen de jagende schrijfsters Renske Jonkman, Eva Meijer en Sterre van Rossem, samen met de jagende dichteres Delphine Lecompte, de thema’s thanatos en eros.

De Jagers beginnen in mineur met het afscheid, melancholie, doodsdrift en destructie, om via eros uit te komen bij de stuwende kracht, de liefde, optimisme en creatie. Zij worden op piano begeleid door Irene Wiersma, dichteres en het kloppend hart van de Groningse formatie Flux.

Renske Jonkman debuteerde vorig jaar met Zo gaan we niet met elkaar om, bij Nijgh & Van Ditmar. Van Eva Meijer verscheen in hetzelfde jaar haar debuut Het Schuwste Dier, bij Uitgeverij Prometheus en eind 2010 debuteerde Sterre van Rossem met Een Smaak van Liefde bij Uitgeverij Prometheus. Delphine Lecompte is dichteres, fictief persoon en jager in één. In 2010 won ze de Buddingh-prijs voor haar debuut De dieren in mij en onlangs verscheen van haar hand de bundel Blinde gedichten bij Bezige Bij Antwerpen.

Donderdag 23 augustus: Winterjong - De paden op, de afgrond in

Eén van de mooiste voorstellingen van de afgelopen jaren was ongetwijfeld Slapen is voor dromers van het Amsterdamse collectief Winterjong, rond zanger-dichter Boris de Jong. Niet alleen brak vorig jaar tijdens de voorstelling het noodweer uit, Winterjong ging onverstoort door toen de stroom uitviel. De uitverkochte tent was gegrepen en daarom komt Winterjong dit jaar terug, met een gloednieuwe voorstelling. De liedjes van Winterjong zijn op een krachtige manier kwetsbaar en getuigen zowel van humor als eerlijke melancholie. Met Jelke Smit op piano brengt Boris de Jong de puinhoop terug tot ‘hoop’ en trekt hij vrolijk met het publiek de paden op, de afgrond in.

Donderdag 23 augustus: Spilt Milk - Carnet de voyage

Precies in het midden van poëzie en muziek treffen we het semi-akoestische gezelschap Spilt Milk aan, dat op Noorderzon hun plaat *Carnet de voyage* presenteert. De gloednieuwe schijf, die op vinyl wordt uitgegeven door Subbacultcha!, wordt gelanceerd tijdens Noorderzon en bestaat uit bewerkingen van acht vroege gedichten van Wallace Stevens (1879 –1955). Daarnaast zal Spilt Milk ook de vertrouwde dronerige, dromerige covers voor begrafenissen en crematies van andere dode dichters als William Carlos Williams, Robert Frost, ee cummings en Philip Larkin ten gehore brengen.

Spilt Milk bestaat uit Brenda Bosma (zang, glockenspiel, mondharmonica), Shane Burmania (drums), Marc van der Holst (gitaar, zang), Daan Overgoor (gitaar) en Jan-Pieter van Weel (basgitaar).

Vrijdag 24 augustus: Die Toffe Gasten - Super en Geweldig

Wie is er niet groot geworden met Die Toffe Gasten, het cabareteske schrijversduo uit Groningen? Na vijftien jaar optreden zit er nog steeds geen klad in het enthousiasme waarmee Karel ten Haaf en Stefan Nieuwenhuis in hun kenmerkende stofjassen de podia bestijgen. Speciaal vanwege het jubileum heeft filmmaker Koen de Koning een documentaire gemaakt over Die Toffe Gasten. In *Super en Geweldig* wordt het succesverhaal van de humoristische heren uit de doeken gedaan, van het prille begin tot de absolute top, met opnames uit de jaren negentig en nooit eerder vertelde anekdotes.

Die Toffe Gasten doen zelf ook een duit in het zakje: zij presenteren na de documentaire hun kloeke overzichtswerk *Broeder Hans* en de 280-delige dichtbundel *Kommavarianten*, die beide bij Uitgeverij kleine Uil verschijnen. Niet te missen voor echte fans alsmede voor mensen met smaak.

Zaterdag 25 augustus: De Jonge Heren - Pelen met Staal / Maken er een potje van

Eén avond, twee voorstellingen en drie heren: Quirien van Haelen, Michèl de Jong en Theo Danes komen naar Literaturia als “de nieuwe generatie dichters die het licht verse zo verdient”. De Jonge Heren vormen met hun vrolijke verzen het lichtende voorbeeld van taalbeheersing in deze donkere tijden. In de eerste voorstelling ‘pelen zij met staal’ en gaan zij de verengelsing, de verloedering en de invloed van de straattaal te lijf. In de tweede voorstelling maken de mannen er een potje van: de Jonge Heren gaan steevast goed gekleed en cultiveren hun innemende voorkomen en eloquentie, maar toch blijkt het lastig om relaties te beginnen en te onderhouden met lieden van het andere geslacht. Ook de familiebanden moeten regelmatig opgepompt of geplakt worden.

Quirien van Haelen stond ooit als jongste dichter in de Dikke Komrij en publiceerde met zijn vader Frits Criens de bundel *Vader en Zoon*. Daarna volgden diverse solobundels, zoals *Testosteron*, *Losjes gebonden* en *ZAP*. Michèl de Jong publiceerde de ollekebollekebundel *Kijkvoer & Leesgenot* samen met de grootmeester van het lightverse, Drs. P.

Theo Danes schreef en illustreerde de sportieve dichtbundels *Atletische verzen* en *Olympische verzen*, samen met zijn oom Ivo de Wijs.

Zaterdag 25 augustus: Auke Hulst - Kinderen van het Ruige Land

Auke Hulst groeide op in het Groningse gehucht Denemarken, in wat hijzelf typeert als een “Pippi Langkous-huis”. Daarover gaat ook zijn derde roman *Kinderen van het Ruige Land*, die eind augustus verschijnt bij Meulenhoff en waarvan de landelijke boektour wordt begonnen op Literaturia.

Kinderen van het Ruige Land is een aangrijpend en geestig boek over de teloorgang van een familie die – ten goede en ten kwade – buiten de werkelijkheid staat. Hij schrijft voor NRC Handelsblad, Vrij Nederland, De Morgen en het reis magazine Columbus.

Hulst leest voor en speelt een aantal akoestische liedjes die verband houden met het boek.

Kinderen van het Ruige Land wordt gepresenteerd in samenwerking met de Culturele Onderneming.

Dit jaar is er opnieuw een aantal voorstellingen in De Brasserie van Het Paleis geprogrammeerd. Van maandag 20 tot en met vrijdag 24 augustus kunt u iedere dag literaire voordrachten bijwonen in de Brasserie, onder het genot van een speciaal Literaturia-menu. Gewoon luisteren met een zomers drankje is natuurlijk ook mogelijk.